

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 19. apríla 2007*

Vo veci C-282/05 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora, podané 12. júla 2005,

Holcim (Deutschland) AG, predtým Alsen AG, so sídlom v Hamburgu (Nemecko),
v zastúpení: S. Niggemann a F. Wiemer, Rechtsanwälte,

odvolateľ,

ďalší účastník konania:

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: R. Lyal, a G. Wilms, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

* Jazyk konania: nemčina.

žalovaná v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia P. Kūris,
J. Makarczyk, L. Bay-Larsen a J.-C. Bonichot (spravodajca),

generálny advokát: P. Mengozzi,
tajomník: R. Grass,

so zreteľom na písomnú časť konania,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 11. januára 2007,

vyhlásil tento

I - 2974

Rozsudok

- 1 Svojím odvolaním Holcim (Deutschland) AG navrhuje zrušiť rozsudok Súdu prvého stupňa Európskych spoločností z 21. apríla 2005, Holcim (Deutschland) AG/Komisia Európskych spoločností (T-28/03, Zb. s. II-1357, ďalej len „napadnutý rozsudok“), ktorým Súd prvého stupňa zamietol jeho žalobu smerujúcu k náhrade škody údajne utrpenej z dôvodu nákladov súvisiacich so zriadením bankovej záruky s cieľom odložiť zaplatenie pokuty, ktorá bola určená rozhodnutím Komisie 94/815/ES z 30. novembra 1994, týkajúcim sa konania podľa článku 85 Zmluvy ES [*neoficiálny preklad*] (Vec IV/33.126 a 33.322 — Cement) (Ú. v. ES L 343, s. 1, ďalej len „rozhodnutie Cement“), pričom toto rozhodnutie bolo neskôr zrušené rozsudkom Súdu prvého stupňa z 15. marca 2000, Cimenteries CBR a i./Komisia, nazývaným „Cement“ (T-25/95, T-26/95, T-30/95 až T-32/95, T-34/95 až T-39/95, T-42/95 až T-46/95, T-48/95, T-50/95 až T-65/95, T-68/95 až T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95, Zb. s. II-491).

Skutočnosti predchádzajúce sporu

- 2 Skutočnosti predchádzajúce sporu sú opísané v bodoch 1 až 9 napadnutého rozsudku takto:

„1 Predmetom podnikania žalobcu, spoločnosti Alsen AG, teraz Holcim (Deutschland) AG, ktorého sídlo je umiestnené v Hamburgu (Nemecko), je výroba stavebných materiálov. Alsen AG vznikla splynutím realizovaným roku 1997 medzi Alsen Breitenburg Zement- und Kalkwerke GmbH (ďalej len ‚Alsen Breitenburg‘) a Nordciment AG (ďalej len ‚Nordciment‘).

- 2 [Rozhodnutím Cement] Komisia potrestala Alsen Breitenburg a Nordcement pokutami 3,841 milióna eur a 1,85 milióna eur za porušenie článku 85 Zmluvy ES (teraz článok 81 ES).

- 3 Alsen Breitenburg a Nordcement podali proti tomuto rozhodnutiu žalobu o neplatnosť. Tieto žaloby boli zapísané pod spisovými značkami T-45/95 a T-46/95 a následne boli pripojené k žalobám podaným inými spoločnosťami uvádzanými v rozhodnutí Cement.

- 4 V súlade s možnosťou ponúknutou Komisiou sa Alsen Breitenburg a Nordcement rozhodli zriadiť bankovú záruku, vyhnúc sa takto povinnosti zaplatiť predmetné pokuty bezodkladne. Banková záruka Alsen Breitenburg bola zriadená od 3. mája 1995 do 2. mája 2000 v Berenberg Bank za ročnú províziu 0,45 %. Nordcement zriadil od 18. apríla 1995 do 3. mája 2000 bankovú záruku v Deutsche Bank za ročnú províziu 0,375 % a jednorazovú províziu za zriadenie v sume 15,34 eur. Celkovo žalobca zaplatil bankám za zriadenie bankových záruk sumu 139 002,21 eur.

- 5 Rozsudkom [Cement, už citovaným] Súd prvého stupňa zrušil rozhodnutie Cement v časti týkajúcej sa žalobcu a zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

- 6 V zmysle článku 91 Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa a listom z 28. septembra 2001 žalobca teda požiadal žalovanú na jednej strane o úhradu

trov konania (najmä trovy právnych služieb advokáta dosahovali 545 000 eur) a na strane druhej nákladov vyplývajúcich zo zriadenia bankových záruk.

- 7 Listom z 24. januára 2002 žalovaná navrhla žalobcovi úhradu časti trov právnych služieb advokáta (do výšky 130 000 eur), ale odmietla úhradu nákladov bankovej záruky, dovolávajúc sa judikatúry týkajúcej sa náhrady trov konania v zmysle článku 91 rokovacieho poriadku.

- 8 Listom z 5. apríla 2002 žalobca nanovo vyzval žalovanú na úhradu všetkých trov právnych služieb advokáta a nákladov bankovej záruky. Pri úhrade nákladov bankovej záruky žalobca tentokrát vychádzal z článku 288 druhého odseku ES a článku 233 ES, ako aj z rozsudku Súdu prvého stupňa z 10. októbra 2001, Corus UK/Komisia (T-171/99, Zb. s. II-2967), ktorý bol medzičasom vyhlásený.

- 9 Žalovaná elektronickou poštou z 30. mája 2002 navrhla úhradu trov právnych služieb advokáta do výšky 200 000 eur. Pokiaľ ide o náklady bankovej záruky, nanovo odmietla pristúpiť k ich úhrade, domnievajúc sa, že možnosť odložiť úhradu pokuty zriadením bankovej záruky bola iba možnou voľbou, a teda nemôže byť považovaná za zodpovednú za náklady, ktoré vznikli rozhodnutím podnikov uchýliť sa k tejto možnosti.“

Žaloba podaná na Súd prvého stupňa a napadnutý rozsudok

3 Odvolateľ návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa navrhol, aby Súd prvého stupňa:

— zaviazal Komisiu uhradiť mu sumu 139 002,21 eur zvýšenú o úrok z omeškania so sadzbou 5,75 % ročne od 15. apríla 2000,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

4 Žalovaná v prvostupňovom konaní navrhla, aby Súd prvého stupňa:

— zamietol žalobu ako neprípustnú v rozsahu, v akom sa zakladá na článku 233 ES,

— zamietol žalobu v celom rozsahu, v akom sa zakladá na článku 288 ES:

— ako neprípustnú, alebo, subsidiárne, ako nedôvodnú v rozsahu, v akom sa týka nákladov bankovej záruky vzniknutých pred 31. januárom 1998,

— ako nedôvodnú v zostávajúcej časti,

— zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.

5 Vo svojich pripomienkach odvolateľ následne navrhol, aby Súd prvého stupňa:

— vyhlásil žalobu za prípustnú v rozsahu, v akom sa zakladá na článku 233 ES,

— subsidiárne, považoval žalobu v rozsahu, v akom sa zakladá na článku 233 ES, za žalobu o neplatnosť alebo žalobu pre nečinnosť,

— zaviazal žalovanú na náhradu trov konania.

6 Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom, ktorý bol vyhlásený po vypočutí prednesov účastníkov konania a ich odpovedí na otázky Súdu prvého stupňa na pojednávaní 10. júna 2004, žalobu zamietol.

- 7 Po prvé usúdil, že žaloba bola neprípustná v rozsahu, v akom sa zakladala na článku 233 ES.
- 8 Súd prvého stupňa prijal tento záver potom, čo konštatoval, že v rámci Zmluvy ES sú právne prostriedky nápravy, prostredníctvom ktorých sa subjekty podliehajúce súdnej právomoci môžu dovoliavať svojich práv, vymenované taxatívne. Keďže však článok 233 ES, ktorý sa týka povinností súvisiacich s výkonom rozsudku Súdneho dvora, takýto právny prostriedok nápravy neposkytuje, nemôže byť nezávislým základom pre návrh smerujúci k náhrade nákladov bankovej záruky. Súd prvého stupňa okrem toho potom, čo konštatoval, že pôvodným cieľom návrhu je návrh na náhradu, ho odmietol vykladať v zmysle, že by predstavoval žalobu o neplatnosť alebo nečinnosť (bod 46 napadnutého rozsudku).
- 9 Po druhé, Súd prvého stupňa rozhodol, že žalobu bolo potrebné zamietnuť v rozsahu, v akom sa zakladala na článku 288 ES, a to sčasti ako neprípustnú, a sčasti ako nedôvodnú.
- 10 Súd prvého stupňa v súlade s návrhom žalovanej v prvostupňovom konaní usúdil, že návrh bol sčasti neprípustný, keďže žaloba o náhradu škody bola podľa článku 46 Štatútu Súdneho dvora premlčaná. Pripomenul, že premlčacia lehota v prípade žaloby o uplatnenie mimozmluvnej zodpovednosti začína plynúť až vtedy, keď sú splnené podmienky, ktorým je podriadená povinnosť náhrady škody (bod 59 napadnutého rozsudku). V prejednávanej veci usúdil, že podmienky boli splnené od zriadenia bankových záruk v rozsahu, v akom odvolateľ mohol uplatniť mimozmluvnú zodpovednosť Spoločenstva, domnievajúc sa, že rozhodnutie Cement je protiprávne (bod 63 napadnutého rozsudku). Plynutie premlčacej lehoty bolo

prerušené až podaním žaloby na Súd prvého stupňa 31. januára 2003. Uplatňujúc ustanovenie článku 46 Štatútu Súdneho dvora, Súd prvého stupňa usúdil, že žaloba o náhradu škody bola premlčaná, pokiaľ ide o náklady bankovej záruky vzniknuté pred 31. januárom 1998 (bod 74 napadnutého rozsudku).

- 11 Súd prvého stupňa rozhodol vo veci samej, pokiaľ ide o náklady bankovej záruky vzniknuté po tomto dátume. Po prvé pristúpil k overeniu toho, či správanie Komisie predstavuje závažné porušenie práva Spoločenstva. Pripomenul, že sám určil protiprávnosť rozhodnutia Cement v už citovanom rozsudku Cement. Prijal však záver, že táto protiprávnosť nepredstavuje závažné porušenie práva Spoločenstva. Uznal síce, že Komisia v danom prípade nemala širokú mieru voľnej úvahy, a za týchto okolností by sa nedodržanie práva Spoločenstva bolo dalo považovať za dostatočné porušenie (body 95 až 100 napadnutého rozsudku). Pripomenul však, že skutkový stav, z ktorého vychádzalo rozhodnutie Cement, bol mimoriadne zložitý. Za týchto podmienok Súd prvého stupňa rozhodol, že porušenie práva Spoločenstva v prejednávanej veci nebolo dostatočne závažné (body 101 až 116 napadnutého rozsudku).

- 12 Súd prvého stupňa po druhé hľadal prípadnú príčinnú súvislosť medzi správaním Komisie a uvádzanou škodou. Usúdil, že táto súvislosť nebola preukázaná v rozsahu, v akom zriadenie bankovej záruky bolo výsledkom slobodného rozhodnutia odvolateľa, a nie protiprávnosti rozhodnutia Komisie (body 119 až 131 napadnutého rozsudku).

- 13 Súd prvého stupňa preto rozhodol, že nie je potrebné, aby rozhodol o utrpenej škode, a zamietol žalobu vo veci samej.

Konanie pred Súdny dvorom a návrhy účastníkov konania

- 14 Odvolateľ trvá na svojich návrhoch uvedených počas prvostupňového konania a navrhuje, aby Súdny dvor:

- zrušil napadnutý rozsudok,

- zaviazal žalovanú v prvostupňovom konaní na zaplatenie sumy 139 002,21 eur a úrokov v jednotnej sadzbe 5,75 % ročne za obdobie od 15. apríla 2000,

- subsidiárne, vrátil vec Súdu prvého stupňa na nové rozhodnutie so zohľadnením právneho hodnotenia, ktoré rozvinul Súdny dvor,

- zaviazal žalovanú v prvostupňovom konaní na náhradu všetkých trov konania.

15 Žalovaná navrhuje, aby Súdny dvor:

- zamietol odvolanie,

- zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.

Odvolanie

16 Odvolanie sa zakladá na troch odvolacích dôvodoch. Prvý odvolací dôvod vyplýva z nesprávneho právneho posúdenia, ktorého sa mal Súd prvého stupňa dopustiť tým, že žalobu o náhradu škody založenú na článkoch 235 ES a 288 ES považoval za čiastočne premlčanú. Druhý vyplýva z nesprávneho právneho posúdenia, ktorého sa mal Súd prvého stupňa dopustiť tým, že pre založenie mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva hľadal dostatočne závažné porušenie práva Spoločenstva. Tretí dôvod vyplýva z chyby, ktorej sa Súd prvého stupňa dopustil tým, že rozhodol, že v prejednávanej veci nebola preukázaná žiadna príčinná súvislosť medzi protiprávnosťou rozhodnutia Cement a vznikom nákladov bankovej záruky.

O prvom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

- 17 Odporca napáda posúdenie, ktoré Súd prvého stupňa vykonal pri uplatňovaní pravidiel o premlčaní stanovených v článku 46 Štatútu Súdneho dvora. Usudzuje, že premlčacia lehota začala plynúť až po vyhlásení zrušenia rozhodnutia Cement. Svoju argumentáciu opiera o rozsudok z 27. januára 1982, Birra Wührer a i./Komisia (256/80, 257/80, 265/80, 267/80 a 5/81, Zb. s. 85, bod 10), z ktorého vyvodzuje záver, že premlčacia lehota nemohla začať plynúť predtým, ako boli splnené všetky podmienky, ktorým je podriadená povinnosť náhrady škody, a najmä predtým, ako bola konkretizovaná škoda, ktorá sa mala nahradiť.
- 18 Podľa odvolateľa teda zrušenie rozhodnutia Cement bolo v prejednávanej veci podmienkou vzniku povinnosti nahradiť škodu.
- 19 Odvolateľ usudzuje, že zriadením bankových záruk splnil právny záväzok, ktorý zanikol až rozhodnutím o zrušení. Rovnako zastáva názor, že škoda úzko súvisí s podaním žaloby o neplatnosť, keďže bankové záruky boli zriadené z dôvodu podania tejto žaloby a z dôvodu, že táto nemala odkladný účinok.

- 20 Odvolateľ okrem iného tvrdí, že Súd prvého stupňa argumentoval nesprávne na základe rozsudku z 2. júna 1976, Kurt Kampffmeyer a i./Komisia a Rada (56/74 až 60/74, Zb. s. 711), keď rozhodol, že odvolateľ mal možnosť podať žalobu o náhradu škody od zriadenia bankových záruk. Usudzuje totiž, že takéto uplatnenie žaloby upravenej v článku 288 ES by predstavovalo zneužitie konania s cieľom obchádzania podmienok prípustnosti žalôb o neplatnosť stanovených v článku 230 ES.
- 21 Odvolateľ nakoniec usudzuje, že v rozpore s tým, ako rozhodol Súd prvého stupňa, škoda nemala postupne vznikajúcu povahu, ale vznikla v celom rozsahu zriadením bankových záruk. Zdôrazňuje, že s bankami bola uzavretá jediná a konkrétna zmluva o ručení. Okrem toho doba platnosti tejto zmluvy bola obmedzená na čas trvania súdneho konania, a uplatniteľné úrokové sadzby boli ročné. Preto bankové poplatky týkajúce sa tejto záruky vôbec neboli účtované denne.
- 22 Odvolateľ subsidiárne tvrdí, že plynutie premlčacej doby bolo prerušené podaním žaloby o neplatnosť pred Súdom prvého stupňa. Podľa neho bol skutkový stav v prejednávanej veci definitívne zistený až v rámci tejto žaloby a podanie návrhu na náhradu škody nevyhnutne záviselo od výsledku konania o neplatnosť.
- 23 Žalovaná v prvostupňovom konaní usudzuje, že Súd prvého stupňa uplatnil pravidlá týkajúce sa premlčania presne. Tvrdí najmä to, že dôvodom vzniku zodpovednosti je protiprávne rozhodnutie.

- 24 Uvádza, že zriadenie bankových záruk sa nedá hodnotiť ako právny záväzok v rozsahu, v akom ide o výsledok slobodného rozhodnutia odvolateľa, ktorý sa mohol rovnako rozhodnúť pre zaplatenie pokuty. Súd prvého stupňa teda nemohol spôsobiť zánik neexistujúceho záväzku tým, že zrušil rozhodnutie Cement. Skutočnosťou, ktorá zakladá zodpovednosť preto nie je zrušenie, ale naopak, samotné rozhodnutie Cement.
- 25 Žalovaná v prvostupňovom konaní takisto zdôrazňuje, že ako rozhodol Súd prvého stupňa, odvolateľ mohol podať žalobu o náhradu škody po zriadení záruk. Žalovaná usudzuje, že Súd prvého stupňa správne uplatnil už citovaný rozsudok Kampffmeyer a i./Komisia a Rada, keďže žaloby podľa článkov 230 ES a 288 ES sú autonómne.
- 26 Žalovaná v prvostupňovom konaní preto usudzuje, že Súd prvého stupňa sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že rozhodol, že premlčacia lehota začala plynúť od zriadenia bankových záruk.
- 27 Žalovaná v prvostupňovom konaní takisto zdôrazňuje, že podanie žaloby o neplatnosť neprerušilo plynutie premlčacej lehoty, poukazujúc na to, že článok 46 Štatútu Súdneho dvora výslovne stanovuje, že táto lehota sa prerušuje podaním žaloby o náhradu škody. Preto žaloba o neplatnosť nemôže prerušiť túto lehodu.

Posúdenie Súdnyim dvorom

28 Prvý odvolací dôvod sa delí na tri časti.

O prvej časti založenej na posúdení začiatku plynutia premlčacej lehoty

29 Premlčacia lehota pre žalobu o uplatnenie zodpovednosti Spoločenstva začína plynúť vtedy, keď sú splnené všetky podmienky, ktorým je podriadená povinnosť náhrady škody, najmä keď je konkretizovaná škoda, ktorá sa má nahradiť. Preto v prípadoch, keď sa zdroj zodpovednosti Spoločenstva nachádza v normatívom akte, táto premlčacia lehota začína plynúť vtedy, keď vzniknú škodlivé účinky tohto aktu.

30 Prijatie odlišného riešenia by spochybnilo zásadu autonómie právnych prostriedkov nápravy, pretože konanie o žalobe o náhradu škody by záviselo od výsledku žaloby o neplatnosť. Toto riešenie sa dá použiť aj na spory, ktorých základom je individuálny akt. V týchto sporoch začína premlčacia lehota plynúť vtedy, keď vzniknú účinky rozhodnutia pre osoby, ktorých sa rozhodnutie dotýka.

- 31 V prejednávanej veci pritom škodlivé účinky rozhodnutia Cement vznikli voči predchodcom spoločnosti, ktorá podala žalobu vtedy, keď im bolo uložené zaplatenie pokuty. S týmto uložením bola spojená možnosť zriadenia bankových záruk preto, aby sa predišlo okamžitému zaplateniu pokuty. V rozpore s tým, čo tvrdí odvolateľ, nevznikli škodlivé účinky rozhodnutia Cement v čase zrušenia tohto rozhodnutia Súdom prvého stupňa. Pre začatie plynutia premlčacej doby je totiž nepodstatné, že protiprávne správanie Spoločenstva bolo určené súdnym rozhodnutím.
- 32 Predchodcovia spoločnosti, ktorá podala žalobu, preto mohli v súlade s riešením, ktoré uviedol Súdny dvor v bode 6 už citovaného rozsudku Kampffmeyer, podať žalobu smerujúcu k určeniu mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva od okamihu, keď sa dôvod vzniku škody stal určitým, t. j. v prejednávanej veci od zriadenia bankových záruk. V rozpore s tým, čo tvrdí odvolateľ, nepredstavovalo by to zneužitie konania, keďže žaloba o náhradu škody je autonómna vo vzťahu k žalobe o neplatnosť.
- 33 Súd prvého stupňa sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia v bode 68 napadnutého rozsudku tým, že rozhodol, že premlčacia lehota začala plynúť v deň zriadenia bankových záruk. Aj keď totiž bolo bezpochyby možné podať žalobu o uplatnenie zodpovednosti od zriadenia záruk, keďže v tento deň bol základ škody spôsobenej napadnutým rozhodnutím Komisie určitý a dal sa hodnotiť jej rozsah, premlčacia lehota mohla začať plynúť až od okamihu, keď bola peňažná škoda skutočne realizovaná, t. j. od okamihu, od ktorého v prejednávanej veci začali plynúť náklady bankovej záruky. Nech je ale prijatý ktorýkoľvek dátum, je oveľa skorší, ako dátum vyhlásenia už citovaného rozsudku Cement, ktorý odvolateľ považuje za začiatok plynutia premlčacej lehoty. Prvá časť prvého odvolacieho dôvodu musí byť odmietnutá.

O druhej časti založenej na priebežne vznikajúcej povahe škody

- 34 Škodu uvádzanú odvolateľom predstavujú sumy, ktoré bol povinný platiť bankám za zriadenie záruk. Ako vyplýva z písomností v spise poskytnutých Súdu prvého stupňa a z konania, ktoré pred ním prebehlo, tieto bankové poplatky boli vypočítané pomerne k počtu dní, počas ktorých boli bankové záruky platné.
- 35 Výška uvádzanej škody sa preto zvyšovala úmerne s počtom uplynutých dní. Odvolateľ preto nedôvodne tvrdí, že škoda mala jednorazovú povahu a bola obmedzená iba na zriadenie bankových záruk. Súd prvého stupňa správne uviedol v bode 69 napadnutého rozsudku, že škoda uvádzaná odvolateľom mala priebežne vznikajúcu povahu. Preto je potrebné odmietnuť druhú časť prvého odvolacieho dôvodu.

O tretej časti založenej na prerušení plynutia premlčacej lehoty

- 36 Podľa článku 46 Štatútu Súdneho dvora sa plynutie premlčacej lehoty vo veciach mimozmluvnej zodpovednosti prerušuje podaním návrhu na začatie konania na Súdnom dvore, alebo ak si pred týmto konaním oprávnená osoba uplatnila svoj nárok na príslušnej inštitúcii Spoločenstiev. Keďže článok 46 Štatútu Súdneho dvora sa týka žalôb podaných proti Spoločenstvám vo veciach mimozmluvnej zodpoved-

nosti, „návrh na začatie konania“ v zmysle jeho znenia, v ktorom sa okrem iného uvádza, že prerušuje premlčaciu lehotu, je návrh smerujúci k uplatneniu tejto zodpovednosti v súlade s článkom 288 druhým odsekom ES. Žaloba o neplatnosť sa preto nemôže považovať za „návrh na začatie konania“, ktorý by mohol prerušiť plynutie premlčacej lehoty v zmysle článku 46 Štatútu Súdneho dvora. Preto odvolateľ v prvej časti prvého odvolacieho dôvodu nedôvodne tvrdí, že Súd prvého stupňa sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že rozhodol, že podanie žaloby o neplatnosť neprerušilo plynutie premlčacej lehoty.

- 37 Z toho, čo bolo uvedené vyššie, vyplýva, že je potrebné zamietnuť prvý odvolací dôvod v celom rozsahu.

O druhom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

- 38 Odvolateľ usudzuje, že Súd prvého stupňa vykonal nesprávne právne posúdenie, keď za podmienku vzniku povinnosti Spoločenstva nahradiť škodu považoval dostatočne závažné porušenie práva Spoločenstva.

- 39 Tvrdí, že kritérium dostatočne závažného porušenia sa neuplatní, ak je predmetom sporu normotvorná činnosť Spoločenstva. V prejednávanej veci sa pritom zodpovednosť Spoločenstva má určiť v právnom kontexte zrušenia individuálneho opatrenia správnej povahy. Preto podľa odvolateľa Súd prvého stupňa nemal posudzovať existenciu dostatočne závažného porušenia, ale pre založenie povinnosti nahradit' škodu malo postačovať samotné určenie protiprávnosti.
- 40 Dodáva, že kritérium dostatočne závažného porušenia sa vyžaduje v rámci normatívnych aktov preto, aby sa predišlo vzniku veľkého množstva sporov, čo je však menej pravdepodobné, ak je predmetom sporu individuálny akt, ako tomu je v prejednávanej veci.
- 41 Odvolateľ subsidiárne navrhuje, aby Súdny dvor uznal, že v prejednávanej veci došlo k dostatočne závažnému porušeniu práva Spoločenstva. V tomto smere sa opiera o judikatúru, v zmysle ktorej ide o dostatočne závažné porušenie, ak inštitúcia zjavne a závažne prekročí hranice svojej voľnej úvahy, pričom samotné porušenie postačuje vtedy, ak je táto úvaha obmedzená (pozri rozsudok z 23. mája 1996, *Hedley Lomas*, C-5/94, Zb. s. I-2553). Odvolateľ usudzuje, že miera voľnej úvahy žalovanej bola v prejednávanej veci obmedzená, a v tomto smere sa zhoduje s posúdením Súdu prvého stupňa (pozri bod 100 napadnutého rozsudku). No zastáva názor, že Súd prvého stupňa urobil chybu, keď pre určenie existencie dostatočne závažného porušenia zobral do úvahy zložitost' skutkového stavu a ťažkosti uplatnenia práva Spoločenstva, keďže podľa neho citovaná judikatúra neumožňuje oprieť napadnutý rozsudok o takéto dôvody.

- 42 Odvolateľ nakoniec tvrdí, že skutkový stav v prejednávanej veci nebol zložitý, pokiaľ sa týkal odvolateľa, a dĺžka už citovaného rozsudku Cement sa dá vysvetliť jednoduchou skutočnosťou, že žalovaná a Súd prvého stupňa uprednostnili spojenie rôznych súvisiacich vecí pred posúdením spoločností Alsen Breitenburg a Nordcement v osobitnom rozsudku.
- 43 Žalovaná usudzuje, že Súd prvého stupňa správne požadoval existenciu dostatočne závažného porušenia.
- 44 Tvrdí najmä to, že rozlišovanie medzi normatívnymi aktmi a individuálnymi aktmi, ktoré uvádza odvolateľ, nie je relevantné. Podľa judikatúry Súdneho dvora totiž povaha aktu nie je určujúcim kritériom pre zistenie hraníc voľnej úvahy inštitúcií (pozri rozsudok zo 4. júla 2000, Bergaderm a Goupil/Komisia, C-352/98 P, Zb. s. I-5291, body 40 a 42). Podľa nej je pre posúdenie rozsahu voľnej úvahy potrebné vychádzať z času prijatia rozhodnutia. Za týchto okolností je vhodné zohľadniť osobitnú situáciu Komisie v tom čase, a tým pádom zobrať do úvahy zložitosť skutkového stavu, z ktorého sa vo veci vychádzalo. Okrem toho usudzuje, že Súdny dvor nemá v rámci konania o odvolaní právomoc skúmať otázku, či skutkový stav nebol zložitý, ako to tvrdí odvolateľ.
- 45 Žalovaná subsidiárne tvrdí, že hodnotenie zložitosti skutkového stavu sa nedá obmedziť iba na situáciu odvolateľa, ale musí rovnako zohľadniť celkovú situáciu, v dôsledku ktorej Komisia prijala rozhodnutie Cement.

Posúdenie Súdnyim dvorom

46 Druhý odvolací dôvod sa delí na tri časti.

O prvej časti založenej na tvrdení, že Súd prvého stupňa nemohol požadovať dostatočne závažné porušenie práva Spoločenstva

47 Uplatniť mimozmluvnú zodpovednosť Spoločenstva je možné po splnení niekoľkých podmienok, medzi ktoré patrí, že ak sa namieta protiprávnosť právneho aktu, musí existovať dostatočne závažné porušenie právneho pravidla, ktorého cieľom je priznanie práv jednotlivcom. V prípade tejto podmienky je rozhodujúcim kritériom pre prijatie záveru, že porušenie práva Spoločenstva je dostatočne závažné, zjavné a závažné prekročenie hraníc stanovených pre voľnú úvahu inštitúcie Spoločenstva. Ak táto inštitúcia disponuje iba výrazne obmedzenou, či dokonca žiadnou mierou voľnej úvahy, pre preukázanie dostatočne závažného porušenia práva Spoločenstva môže postačovať samotné porušenie práva Spoločenstva (rozsudok Bergaderm a Goupil/Komisia, už citovaný, body 43 a 44).

- 48 To, či má určitý akt všeobecnú alebo individuálnu povahu, preto nie je rozhodujúce pre preukázanie toho, či ide o takéto porušenie (rozsudky Bergaderm a Goupil/Komisia, už citovaný, bod 46, a z 10. júla 2003, Komisia/Fresh Marine, C-472/00 P, Zb. s. I-7541, bod 27).
- 49 Odvolateľ preto nedôvodne tvrdí, že kritérium dostatočne závažného porušenia právneho pravidla sa môže uplatniť iba vtedy, ak je predmetom sporu normatívny akt Spoločenstva, a jeho uplatnenie je vylúčené vtedy, ak je predmetom sporu individuálny akt, ako v prejednávanej veci. V rozpore s týmto tvrdením sa preto Súd prvého stupňa nemohol obmedziť na určenie existencie samotnej protiprávnosti, ale musel použiť kritérium dostatočne závažného porušenia, čo aj správne urobil. Jeho rozsudok preto neobsahuje nesprávne právne posúdenie z dôvodu, že Súd prvého stupňa skúmal, či v prejednávanej veci ide o dostatočne závažné porušenie práva Spoločenstva. Z toho vyplýva, že prvá časť druhého odvolacieho dôvodu sa musí zamietnuť.

O druhej časti založenej na kritériách, ktoré Súd prvého stupňa prijal pre zistenie dostatočne závažného porušenia práva Spoločenstva

- 50 Režim mimozmluvnej zodpovednosti dotvorený Súdny dvorom zohľadňuje okrem iného zložitosť situácií, ktoré bolo potrebné upraviť, ťažkosti uplatňovania alebo výkladu textov, a osobitne mieru voľnej úvahy, ktorou disponuje autor napadnutého

aktu (pozri rozsudky Bergaderm a Goupil/Komisia, už citovaný, bod 40, ako aj Komisia/Fresh Marine, už citovaný, bod 24).

- 51 V napadnutom rozsudku Súd prvého stupňa pre preskúmanie toho, či bolo preukázané dostatočne závažné porušenie práva Spoločenstva, zohľadnil nielen voľnú úvahu žalovanej v prvostupňovom konaní, ale aj zložitost' skutkového stavu a ťažkosti pri uplatňovaní práva Spoločenstva. Kritériá, ktoré použil pre preskúmanie existencie takéhoto porušenia práva Spoločenstva preto neobsahujú nesprávne právne posúdenie. V dôsledku toho je potrebné druhú časť druhého odvolacieho dôvodu zamietnuť.

O tretej časti smerujúcej k tomu, aby Súdny dvor subsidiárne určil, že skutkový stav v prejednávanej veci nebol zložitý

- 52 Odvolateľ uvádza dve tvrdenia, z ktorých má vyplývať, že skutkový stav nebol zložitý. Po prvé uvádza, že zložitost' skutkového stavu zisteného Súdom prvého stupňa je dôsledkom iba dĺžky už citovaného rozsudku Cement, hoci táto dĺžka vyplýva iba z okolnosti, že Súd prvého stupňa sa rozhodol v tomto rozsudku spojiť rôzne súvisiace veci, pričom mohol bez ťažkostí rozhodnúť osobitným rozsudkom iba vo vzťahu k spoločnostiam Alsen Breitenburg a Nordciment.
- 53 V rozpore s týmto tvrdením však Súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku nevyvodzoval zložitost' skutkového stavu z neobvyklej dĺžky už citovaného rozsudku

Cement. Súd prvého stupňa v bode 114 napadnutého rozsudku usúdil so zreteľom na všetky okolnosti veci Cement, že pred žalovanou stáli zložité situácie, ktoré bolo potrebné upraviť. V dôsledku toho odvolateľ nedôvodne tvrdí, že Súd prvého stupňa sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že záver o zložitosti skutkového stavu v prejednávanej veci vyvodil z dĺžky rozsudku Cement, pričom jeho dĺžka sa dá vysvetliť iba spojením viacerých vecí.

- 54 Po druhé, pokiaľ ide o otázku, či bol skutkový stav v prejednávanej veci zložitý, je namieste pripomenúť, že z článku 225 ods. 1 druhého pododseku ES a z článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora vyplýva, že odvolanie je obmedzené na právne otázky.
- 55 Ako bolo pripomenuté v bode 50 tohto rozsudku, režim mimozmluvnej zodpovednosti dotvorený Súdny dvorom zohľadňuje okrem iného zložitost veci, ktorú musela administratíva Spoločenstva vybaviť. Otázka, či skutkový stav, ktorý je predmetom žaloby o zodpovednosť mal takúto zložitú povahu, závisí iba od posúdenia Súdom prvého stupňa a nemôže sa prejednať v rámci konania o odvolaní s výnimkou skreslenia, čo sa však v prejednávanej veci neuvádza. Preto táto časť odvolacieho dôvodu nie je prípustná.
- 56 Keďže tretia časť druhého odvolacieho dôvodu je sčasti nedôvodná a sčasti neprípustná, druhý odvolací dôvod je potrebné zamietnuť v celom rozsahu.

57 Z vyššie uvedeného vyplýva, že odvolateľ nevedel preukázať, že Súd prvého stupňa sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že rozhodol, že v prejednávanej veci nedošlo k dostatočne závažnému porušeniu práva Spoločenstva, pričom iba také porušenie môže založiť mimozmluvnú zodpovednosť Spoločenstva. So zreteľom na to, že podmienky uplatnenia tejto zodpovednosti sú kumulatívne, tento úsudok postačuje na zamietnutie odvolania bez toho, že by bolo potrebné vysloviť sa k tretiemu odvolaciemu dôvodu, ktorý sa týka príčinnej súvislosti medzi vytýkaným správaním Spoločenstva a uvádzanou škodou.

O trovách

58 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku uplatniteľného na základe článku 118 uvedeného rokovacieho poriadku na konanie o odvolaní účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže odvolateľ nemal úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazat' ho na náhradu trov konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. Odvolanie sa zamietá.

2. Holcim (Deutschland) AG je povinný nahradiť trovy konania.

Podpisy

